

Sygn. akt I CSK 490/17

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa K. B., J. P. i M. P.

przeciwko M. B.

o zachowek,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 grudnia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz K. B. kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) oraz na rzecz J. P. i M. P. kwoty po 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 lutego 2017 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego oraz na jej oczywistą zasadność. W ocenie skarżącej zachodzi potrzeba wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego, tj. odpowiedzi na pytanie, czy zasadnym i wystarczającym jest dopuszczenie wyłącznie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego występującego już w danym postępowaniu w sytuacji, w której istnieją dwie inne i odmienne opinie w sprawie dotyczącej tej samej masy spadkowej, czyli czy takie przeprowadzenie postępowania dowodowego pozwala twierdzić, że istotne okoliczności sprawy zostały należycie wyjaśnione, a tym samym stan faktyczny jest wystarczający do wydania wyroku w sprawie przy jednoczesnym zagadnieniu, czy w związku z faktem, że przed Sądem toczy się sprawa o zniesienie współwłasności nieruchomości stanowiących masę spadkową, nie jest konieczne zawieszenie postępowania w przedmiocie roszczenia o zachówek, w sytuacji, w której od orzeczenia w przedmiocie zniesienia współwłasności zależne jest, w jakiej części pozwana w sprawie o zachówek będzie zobowiązana do jego wypłacenia,

jak również zagadnienia wymagającego przesądzenia zasad liczenia biegu odsetek za czas opóźnienia w wypadku roszczenia z tytułu zachowku.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Pierwsze ze wskazanych zagadnień w rzeczywistości odnosi się głównie do dokonywanej wybiórczo i subiektywnie oceny zgromadzonego w sprawie materiału procesowego, zaś zarzuty odnoszące się do ustalenia faktów lub oceny dowodów należą do sfery wyłączonej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c. z zakresu zarzutów kasacyjnych. Wskazywane przez skarżącą przyczyny, aby mogły stanowić podstawę przysądzenia, muszą dotyczyć problemu, który mieści się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. W kwestii stosowania art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w okolicznościach sprawy nie można dopatrzyć się problemu prawnego co do tego, czy sąd powinien zawiesić postępowanie w sprawie o zachówek w sytuacji, w której toczy się postępowanie w sprawie o dział spadku, gdyż postępowania takie nie pozostają ze sobą – wbrew twierdzeniom skarżącej – w relacji prejudycjalności.

Gdy chodzi o drugie zagadnienie, to w orzecznictwie jest ugruntowany pogląd, iż odsetki za czas opóźnienia w spełnieniu świadczenia z tytułu zachowku biegają od chwili wezwania dłużnika do zapłaty, w związku z czym – stosownie do okoliczności – stan opóźnienia może nastąpić przed dniem wyrokowania (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2010 r., II CSK 178/10,

nie publ., z dnia 25 czerwca 2015 r., III CSK 375/14, nie publ., z dnia 22 czerwca 2016 r., III CSK 279/15, nie publ.). Nie ma w związku z tym potrzeby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie.

W judykaturze Sądu Najwyższego wyjaśniono, iż przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżąca nie wykazała, że zastosowanie art. 233 w związku z art. 278 § 1, art. 391 § 1 i art. 328 oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., jak również art. 991 § 1 i 2 w związku z art. 995 § 1 i art. 481 § 1 i 2 k.c. w sprawie było oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aw
aj